

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Historical

تاریخی

فرستنده: محمد ایاز نوری

نویسنده: سردار کبیر الله (سراج)

۲۵/۰۴/۲۰۱

به مناسبت پنجاهمین سالگرد وفات

اعلیحضرت امان الله خان غازی

به تقریب از پنجاهمین سالگرد وفات کاکای گرامی ام اعلیحضرت غازی امان الله خان، میخوامم خاطرات خود را که در زمان حیات ایشان در سالهای ۱۹۵۲-۱۹۵۳-۱۹۵۴ میلادی چند مرتبه افتخار ملاقات و گفتگو با ایشان را داشتم، برای آگاهی و معلومات افغانهای محترم یاد آوری نمایم:

سؤال اول: اعلیحضرتا! شما چرا خاطرات خویش را بعد از سقوط دولت تان ننوشتید، که درج تاریخ افغانستان میگردید؟

جواب: من یادداشت ها و خاطرات خود را نوشته و به نوتر (منشی) خویش سپاریده ام، تا صد سال بعد ازین زمان آنرا به نشر بپردازد. زیرا اگر حالا به نشر میرسید، برای فامیل مشکل تمام می شد و آن به خاطریکه شخصیت های خاین به من و وطن حالا هم حیات دارند و در کرسی ها و مقام های بزرگ دولتی و حکومتی کشور قرار دارند.

سؤال دوم: سؤال راجع به محمد ولی خان (دروازی) میباشدکه حکومت نادری ایشان را خاین به شخص شما معرفی نموده و سزای اعدام را به ایشان تعیین کردند، که بعداً او را کشتند، شما درین باره چه میفرمائید؟

جواب: محمد ولی خان که وکیل مقام پادشاهی من بود، هیچگاه به من خیانت نکرده، چنانچه من این موضوع را به حکومت نادر شاه اطلاع دادم و اظهار کردم، اگر قرار باشد محاکمه خاینان به من، صورت بگیرد، شما اراکین بلند حکومت خاینین به من میباشید، که مقام پادشاهی افغانستان را به نام من به دست آوردید و بعداً با من چه کردید...؟! علاوه آنکه محمد ولی خان به من خیانت میکرد، من با رضایت خود دختر خود را به پسر آن مرحوم به نکاح نمیگردم، که فعلاً ازان وصال نواسه ای به نام "محمد اکلیل خان" دارم. بدین ترتیب محمد ولی خان و فامیل عزیز غلام نبی خان (چرخ) هیچگاه به من خاین نبودند.

سؤال سوم: افغانستان در زمانیکه شما پادشاه بودید، پیشرفت خوب در عرصه های مختلف طبق پروگرام های شما داشت، شما پول و مصارف این پروگرام ها را از کجا به دست می آوردید؟

جواب: این در تاریخ افغانستان برای بار اول بود که افغانستان از عایدات داخلی خود، خود کفای بود. زیرا پولیکه قبل از زمامداری من از طرف انگلیسها به حکومت افغان پرداخته میشد، به دولت من قطع گردید و سایر ممالک جهان با ما چنان رابطه نزدیک نداشتند، که کمک پولی بنمایند.

سؤال چهارم: آیا قرار تبصره های مردم شما در زمان قدرت تان به تجهیز اردو و عسکر افغانستان توجه نداشتید؟
جواب: بعد از خندیدن کوتاه... فرمودند، برخلاف...! من به عسکر توجه داشتم. در شروع پادشاهی ام من برای تربیه بهتر عسکر استادان خوب از کشور ترکیه و جرمنی استخدام کردم، هر دو کشور تا الحال به تربیه اردوی افغانستان مشغول میباشند. که کمک این دو مملکت درین قسمت قابل تحسین است. من قوه ضربتی و قطعات نمونه را با معاش خوب برای اغتشاشات داخلی به میان آوردم. من به این عقیده بودم که برای بروز مشکلات داخل کشور همین قواء کفایت میکند، و در وقت تهاجم های خارجی به دنیا معلوم است که تمام مردم افغانستان عسکر و مجاهد بوده و در طرد متجاوز اشتراک میکنند. من این خصلت ملت را میفهمیدم. در سفر خود به اروپا اسلحه جدید از جرمنی، پولند، ایتالیا و فرانسه خریداری کردم و در ضمن حتی فرمایش ساخت و ارسال طیارات جنگی بم افگن را هم دادم. من همیشه میگفتم، افغانستان منبع باید به قوه علم پیشرفت نماید، نه به زور شمشیر...! این شعار من بود. قوانین زیاد برای منظم ساختن زندگی افغانها وضع کردم. دادن حقوق حقه به زن های افغان و ترد چادری و غیره. شبها تا ناوقت، سواد یک نظام نامه را با خود میبردانم و در داخل ارگ شاهی تنها قدم میزد و با خود راجع به تصویب یک قانون به شکل احسن برای خیر مردم افغانستان فکر میکردم.

سؤال پنجم: اعلیحضرت! برای اصلاح مملکت چه نوع پلان و پروگرام در دست داشتید؟

جواب: اولاً باید مردم را با سواد میساختم و سیستم جریان معارف را تقویه همه جانبه میکردم. خودم در کورس اکابر درس سواد آموزی میدادم. خانم من ثریا جان و خشویم همین کار را با زن های افغان میکردند. مکاتب متعدد در پایتخت و ولایات کشور تأسیس نمودم. به کابل معلمین خارجی از فرانسه، جرمنی و هندوستان دعوت کرده، تا

دروس مکاتب را پیش ببرند. که این پلان در لیسه های امانیه و امانی و حبیبیه تطبیق میشد. یک تعداد متعلمین افغان را به کشور های فرانسه، جرمنی، ایتالیا و ترکیه اعزام کردم و تعدادی از دختران افغان را به مملکت ترکیه فرستادم. و همین کسان هستند که امروز در افغانستان موجب خدمات خوب برای کشور شان شده اند.

سؤال ششم: از سفر اروپا چه چیز به دست آوردید؟

جواب: اولاً افغانستان را به دنیا اضافه تر و خوبتر معرفی کردم و مملکت ما یک اعتبار بین المللی حاصل کرد. ممالک قوی اروپائی حاضر به دادن قرضه های مناسب برای ترقی کشور در قسمت های مختلف شدند. در ارتباط، من فابریکات متعدد از قبیل، قند سازی، نساجی، تولید کاغذ و غیره خریداری نمودم. برای به کار انداختن و رهبری این صنعت یک تعداد از جوانان فنی از کشور جرمنی و فرانسه حاضر شدند، تابعیت افغانستان را بپذیرند، به افغانستان آمده و کارگر فنی افغان را تربیه نمایند. چون این برای این کارگران از خارج آمده جای رهایی موجود نبود، بناءً منطقه کارته سوم شهر دارالامان را برای ایشان تخصیص دادم، تا منازل سکونت عصری برای ایشان اعمار شود.

من از مرکزیت به عدم مرکزیت باور داشتم. بناءً پلان داشتم، که فابریکات را در قسمت های مختلف کشور جابه جا سازم، تا هموطنانم در هر ولایت افغانستان کاریاب شوند.

از فابریکات متذکره یک حصه از آنها از قبیل قند سازی، کاغذ سازی و پشمینه بافی در زمان من به کشور رسیدند اما با افسوس که قسمت زیاد این فابریکات در بندر کراچی هند برتانوی یا پاکستان موجود متروک باقی ماندند، که دولت وقت و محمد هاشم خان ظالم همه این لوازم را از بین بردند، به خاطر اینکه این اشیاء را من خریداری کرده ام و به فکر ایشان نام امان الله باز در ذهن مردم زنده میماند. اما این فابریکات که مال شخصی من نبود، و از دارائی ملت افغانستان محسوب میشد.

به هر حال، هموطنان عزیز! گفتنی ها و خاطرات از دوره امانی و از آن زمامدار نهایت شریف و خدمتگار حقیقی افغانستان اعلیحضرت مرحوم امان الله خان غازی که من افتخار برادرزادگی آن شهریار را دارم، زیاد است. و این یک مختصر از گزارش صحبت رویاروی این جانب در سالهای متذکره با ایشان میباشد. که خدمت علاقمندان افغان خویش تقدیم داشتم. درین پایان این عرایضم به سایر هموطنان توصیه میکنم، که برای اکمال معلومات خویش راجع به دوره درخشان دولت امانی به کتاب هائی از قبیل، سفر اعلیحضرت غازی به اروپا، نوشته مرحوم عزیز الدین وکیلی پوپلزایی، افغانستان در عهد اعلیحضرت امان الله خان، نوشته فضل غنی مجددی، کتاب دیگری از نویسنده افغان سنخله (نویید) به زبان انگلیسی و ترجمه خوب آن توسط محمد نعیم مجددی و اثر اخیر که به دستم رسیده از نویسنده افغان به نام عزیز الله مرموز تحت نام، برگ سبز از تاریخ معاصر افغانستان، سفر اروپائی اعلیحضرت امان الله خان غازی میباشد، مطالعه فرمایند.

در خاتمه کلام:

دروود میفرستم به روح قهرمان آزادی افغانستان، پادشاه محبوب افغانستان اعلیحضرت امان الله

خان غازی

نابود باد دشمنان خود فروخته به انگلیس و روسیه

با احترام

کبير الله (سراج)

۲۵ اپریل ۲۰۱۰

ایالات متحده امریکا